

Regionala utvecklingsförvaltningen
Region Västerbotten
901 89 Umeå

Kulturdepartementet
Ku2022/01357
ku.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar av betänkandet Kreativa Sverige! Nationell strategi för kulturella och kreativa branscher SOU 2022:44

Bakgrund

Regeringen beslutade den 3 november 2021 att ge en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag till en samlad nationell strategi med syfte att under den kommande tioårsperioden främja långsiktig och hållbar utveckling av de kulturella och kreativa branscherna i hela landet (dir. 2021:100). Ambitionsnivån för den framlagda strategin är primärt att stärka de kulturella och kreativa företagen för att dessa i sin tur kommer att bidra till en samhällsutveckling som kännetecknas av kulturell, social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet i hela landet.

Övergripande synpunkter

Utredningens bedömning är att en genomförd strategi skulle möjliggöra att Västerbotten skulle gå från 2 400 KKN-företag med 3 500 anställda 2019 till 2 760 företag med 4 025 anställda i regionen 2030.

Att stärka företag inom kultursektorn bedöms också öka "platsen" attraktivitet, stärka besöksnäringen och främja regional utveckling och kompetensförsörjning.

En genomförd strategi skulle också positivt påverka konstnärer och kulturskapares möjligheter, samt bidra till att stärka den samiska kulturens utveckling.

Utredningen söker på ett konstruktivt sätt hitta samverkanspunkter mellan en rad olika politikområden som kan spela en avgörande roll för de konstnärliga och kreativas företagens tillväxt.

De kulturella och kreativa företagen vill växa, till och med mer än övriga branschers små och medelstora företag enligt utredningens undersökningar.

I dagsläget, konstaterar utredningen, att det i praktiken finns en enda region med en strategi, styrdokument och en ändamålsenlig organisation för att stödja och utveckla KKN-branschen. Det finns alltså stort utrymme för förbättring på såväl den statliga som regional nivå vilket utredningen förtjänstfullt lyfter fram.

3.3.2 Ingången till strategin

Region Västerbotten delar utredningens beskrivning av att stödet på regional och statliga nivå till de kreativa branscherna idag tenderar att till för stor andel bli "projektorienterade satsningar". Mer fokus bör riktas på branschstärkande insatser på system och kapacitetsstärkande nivå. Att öka kännedomen och att föra in de kreativa branscherna i de regionala utvecklingsprocesserna och olika politikområden, innovation, landsbygd, export etc. är av avgörande betydelse för framgång - särskilt om detta ska göras inom befintliga ekonomiska ramar.

4.2.1, 4.1.7 Strukturerade insatser och ökad samverkan samt stärka trygghets och arbetsvillkor för kreatörer.

Region Västerbotten delar utredningens slutsatser att prioritera fastställandet av en nationell strategi. Behovet av samordning genom särskilda insatser för samverkan, tydligare uppdrag till nationella och regionala främjandeaktörer samt en översyn av regler och stödsystem för kulturella och kreativa branscher är högst önskvärt.

4.2.3 Finansieringsinsatser.

Region Västerbotten delar utredningens slutsatser kring behovet av att stärka konstnärernas villkor inom en rad områden. Utredningen konstaterar att kulturpolitik och näringspolitik har mer som förenar än skiljer och att insatser måste riktas mot den kreativa kärnan dvs. kulturskapare, utan dem - ingen bransch.

4.2.4 Regionernas egna strategier och målsättningar.

Utredningen noterar att två av landets 21 regioner har tagit fram särskilda strategier och handlingsplaner för de kulturella och kreativa näringarna, endast en region kan anses ha en formaliserad och ändamålsenlig organisation för frågorna. Hur det kan komma sig svarar inte utredningen på. Region Västerbotten anser att detta är ett tecken på vikten av nya krafttag kring regional och statlig samverkan på området samt tydligt utpekade ansvarsområden är en avgörande framgångsfaktor för Sverige.

4.3 Samiska behov av utveckling.

Region Västerbotten delar utredningen slutsats att den samiska kulturen är en fundamental grund i hela det samiska näringslivet, varför det då blir extra viktigt att stärka de samiska kulturella och kreativa branschernas aktörer. Sametinget förordar ett fortsatt stöd och investering i samiska kunskapsnoder där arbetet med kultur och näringslivsutveckling koncentreras. De tre noderna är enligt Sametinget Gaaltije i Östersund, Aejliés i Tärnaby och Àjtte i Jokkmokk. Region Västerbotten delar Sametinget uppfattning att Aejliés i Tärnaby är en bra lokalisering av sådana insatser.

6.1 Tydligt tvärpolitiskt ansvar för kunskap, synergier och samverkan.

Målsättningen med strategin beskrivs som "att mer ändamålsenligt och effektivt främjande av företag i de kulturella och kreativa branscherna där olika statliga system går i takt och synergier uppstår i statens arbete, sid 28.

Region Västerbotten instämmer i strategins grundantagande att ett framgångsrikt främjandearbete kräver bättre statlig samordning för att hitta synergier och förbättringar. Det saknas inte regionala initiativ och satsningar för att främja de kreativa branscherna men det finns inget nationell sammanhållet arbetssätt för detta, inte ens en branschstatistik som mäter utveckling. Det är i sig ett tydligt symptom på bristande nationell samordning när det gäller utveckling av kultur och näringsliv. Region Västerbotten stödjer förslaget att myndigheterna Tillväxtverket och Kulturrådet bör leda samordningen på myndighetsnivå. Region Västerbotten ser också fram emot dialog och samverkan med den statliga nivån kring de kreativa branschernas utveckling.

6.1 Tydligt tvärpolitiskt ansvar för kunskap, synergier och samverkan, sidan 49.

Region Västerbotten instämmer i utredningens påpekande om bristande datainsamling allvarligt försvårar möjligheterna till överblick. Det bidrar till att osynliggöra en sektor av signifikant kulturpolitisk och nationalekonomisk betydelse för Sverige. Insamling av data i linje med "Kreametern" bör skyndsamt återupptas och drivas och utvecklas på ett enhetligt och sammanhållet sätt.

Särskilda insatser bör också riktas för att komma till rätta med Sveriges historiska låga nyttjande av EU-medel särskilt avsedda för de kulturella och kreativa branscherna. Frånvaron av nationella datainsamling och forskning gör att Sverige är på rejäl efterhand när det gäller de kreativa företagens potential att än mer verka lokalt, nationellt och internationellt.

7.6 Platsens betydelse för kulturella och kreativa verksamheter (och tvärtom)

Utredningen understryker behovet av utbildning, nationella kulturinstitutioner och myndigheter också finns i norra Sverige och att bristen gör att soloföretag inom de har få eller inga möjligheter till uppdrag.

Utredningen lyfter även hur kommunala och regionala satsningar på kultur för barn och unga, särskilt utanför storstäderna, tidigt skapar en bredd av kulturskapare som så småningom leder till en rad framgångsrika konstnärskap och företag. De bidrar genom att kreativitet och innovation genomsyrar andra branscher vilket också lyfts fram i Västerbottens regionala innovationsstrategi. Utredningen lyfter kulturskolorna och det kulturliv som bedrivs av civilsamhället och kommunen som helt central för de kreativa branschernas kompetensförsörjning och fortlevnad. Det är ett perspektiv som Region Västerbotten fört fram vid en rad remisstillfällen och så också i denna remiss.

/Yttrandet är fastställt av Regionala utvecklingsnämnden 2022-12-08 § 377

Rickard Carstedt, ordförande Regionala utvecklingsnämndens, Region Västerbotten

Kontaktperson inom förvaltningen
Joakim Sandberg
Regionkulturchef
Region Västerbotten